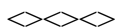

tartó közös képviselő, amely az erdélyi örmény kultúrával rendelkező magyarok érdekeit képviselné."

Társaink, Barátaink, Szövetségeseink

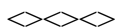
Az EÖGYKE Füzetek júniusi számában hírt adtunk már az öt éve újjáalakult szamosújvári Czetz János cserkészcsapatról. Mivel a továbbiakban még szorosabban együtt akarunk dolgozni az AÖMBT (Armenia Örménymagyar Baráti Társaság), a BÖKÖT, a TÉKA és a CZETZ JÁNOS cserkészcsapat - fontosnak érezzük, hogy a Füzetek olvasói minél többet tudjanak róluk - rólunk.

"Az évforduló alkalmával idén július 15. és 28. között szerveztük meg EMLÉKTÁBORUNKAT. Keretmeseként az 1848-49-es forradalom évfordulója, valamint csapatnévadónk személyisége szolgált. (...) Forgószínpadok keretén belül megismerkedhettünk a '48-as forradalom eseményeivel, Czetz János személyiségével, valamint a cserkészanyaggal is, részben elsajátítottuk a székely-magyar rovásírást, amelyre igen nagy szükségünk volt a tábori levelezés biztonságának érdekében. (...)

Táborunk további kedves vendégeinek mondhattuk *Patrubány Miklós* urat, a magyarok világszövetségének alelnökét (*székely örménymagyar; B.K.J. megj.*) és *Jakabffi Tamás* újságíró (*aki Jakabffi Elemér örmény gyökerekkel is gazdag unokája, - B.K.J. megj.*) mindkettőjüket szülői minőségben".

Kasza Tamás megbízott táborvezető beszámolójának felhasználásával tudósított:

B. Kovács Júlia

Híradó

A Budapesti Örmény Kisebbségi Önkormányzatok Társulása (BÖKÖT) felkérésére az EÖGYKE (Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület), mint adományozó, 1999-ben **Szongott Kristóf-díjat** alapított. A díjat évente egy alkalommal ítéli oda, egy, legfeljebb két személynek az az öt főből álló Bizottság, amelybe két személyt a Társulás (BÖKÖT), két személyt a Kulturális Egyesület (EÖGYKE) delegál, egyet pedig a javaslatot előterjesztő Budaörsi Örmény Kisebbségi Önkormányzat (BÖKÖ). A díjat élők és holtak kaphatják:

"akik a hazai magyarörménység közösségéért, kultúrájának megmaradásáért, határainkon túl élő közösségeinkért működve elvéghetetlen érdemeket szereztek." (Idézet a Társulási Tanács 3311999(10.09) számú, a díj alapításáról szóló döntéséből.)

Idén december 16-án első ízben kerül átadásra a díj a Fővárosi Örmény Klub évzáró estjén.

Az egyik posztumusz díj lesz: az 1999-ben elhunyt Páter **Fogolyán Miklós Lukács** gyergyószentmiklósi plébános, Szent Lázár-szigeti mechtarista szerzetes iránti hálát fejezi ki. A másik díjat az idén 92-ik évében járó **Vákár Tibor** építész-képzőművész kapja.

Vákár Tibor úr egyébként idén ősszel Budapestért-díjban részesült.

A Gyergyószentmiklósi Önkormányzat novemberi testületi ülésének határozata alapján december 5-én *Gyergyószentmiklós díszpolgára* címet adományozott **Vákár Tibor** építész-képzőművésznek, a város szülöttének.

A Fővárosi Örmény Klub szokásos, havi összejövetelét november 18-án délután 5-kor tartotta. A találkozón ezúttal vetített-képes előadást hallhattunk *dr. Sibalszky Zoltán* úrtól, aki orientalisztikával foglalkozik és egy törökországi utazás alapján mesélt az északi-északkeleti

(török fennhatóságú) egykor örmények lakta területekről.

Ani városáról, Ecsmiadzinról és más településekről láthattunk igen sokatmondó képeket, amelyeket Sibalszky úr értő, élénk, számos építészeti és életviteli-történelmi vonatkozásra is kitérő szavai kísértek.

Az est kedves pillanata volt *Jengibarján Dávid* örmény népzenei összeállítása.

A művész tangóharmonikán adott elő dalokat, amelyek hallatán rácsodálkozhattunk arra a jelenleg élő (zene)kultúrára, amely annak a (zene)kultúrának utóda, amelyet minden valószínűség szerint Ániból - népiirtó támadások és földrengés után - elmenekülő őseink változó kultúrkörökben élve hoztak magukkal, hogy az évszázadok során hosszú időn át őrizték, majd a nyugati kereszténység egyházi zenéje hatására, és a környező népek, végül (Erdélyben) kizárólag a magyar népzene környezetében fokozatosan új, zenei anyanyelven kezdjenek beszélni.

A Fővárosi Örmény Klub látogatói ezen az estén ismételten szembesülhettek tájjal, emberrel, zenével, történelemmel. Ismét gazdagabbak lettünk olyan tudással, amely számunkra egyszerre új és sejtjeink mélyén őrzött régi.

Fogolyán Kristóf karácsonyi műsort jelentetett meg *Hajnalcsillag - Peace of Earth* címen, amely saját szerzeményeit tartalmazza. Az album műsora: *Ne titkold...* (2'30"), *Quia pius es* (1'30"), *Hajnalcsillag* (7"). A CD és magnókazetta formában megjelent kiadvány összesen 48' zenei anyagot tartalmaz. Ára 2200.Ft (CD), 900.- Ft (kompakt kazetta), mely a klub idei utolsó összejövételének karácsonyi vásárán, december 16-án kapható, miként más, könyvalakú kiadványok is. Az ifjú fuvolaművész karácsonyi hangulatú kompozíciói klasszikus, akusztikus hangszereken és szintetizátoron szólalnak meg.

A budapesti II. kerület Örmény Kisebbségi Önkormányzata **november 26-i közmeghallgatásán** (amely egyúttal nyilvános testületi ülésnek minősül) Nógrádi Károlyné sz. Lázár Gyöngyi kerületi lakos (az örménymagyar aradi vértanú Lázár ezredes családjának oldalági leszármazottja) javaslatára a következő határozatot hozta:

"42/1999/11.26/Ökt. hat. A Budapest Főváros II. kerületi Örmény Kisebbségű Önkormányzat képviselőtestülete indítványozza a Budapest Főváros II. kerületi Önkormányzat képviselőtestületének, hogy a Moszkva tér elnevezését Aradi vértanúk terére változtassa és erre vonatkozóan a XII. kerületi Önkormányzat hozzájárulását kérje. Indítványozza, hogy a téren emlékmű kerüljön felállításra, amelyen az aradi Szabadság-szobor talapzatán lévő 13 aradi vértanút ábrázoló bronz dombormű másolata kerüljön elhelyezésre. Forráshiány esetén a II. kerületi Örmény Kisebbségi Önkormányzat vállalja a közadakozás szervezésében való részvételt.

A II. kerületi Örmény Kisebbségi Önkormányzat a megvalósulás esetén az emlékmű költségeihez hozzájárulását adja és vállalja, hogy az örmény kisebbség körében jelentős adományt gyűjt e nemes célra.

A II. kerületi Örmény Kisebbségi Önkormányzat felkéri Budapest Főváros II. kerületi Önkormányzat Polgármesterét, a határozati javaslat Közgyűlés elé terjesztésére, hogy az 1848/49-es szabadságharc mártírjai emlékét méltóképpen megőrkítő kezdeményezés ügyében mielőbb dönthessen, illetve a megvalósulás az államalapítás 2000. évében valóra válhasson."

(Megjegyzésünk: a budapesti Moszkva tér, az egykori, alig száz évvel ezelőtt működő Christen-féle téglagyár helye - amikor térré, és Buda fontos közlekedési csomópontjává vált - Széll Kálmánról kapta a nevét. *Széll Kálmán* bankember volt, indulásában sokat segített az, hogy Vörösmarty Mihály leányát (aki egyúttal Deák Ferenc gyámleánya volt!) vette feleségül. Volt pénzügyminiszter, majd 1899 és 1903 között miniszterelnök. Így "lett belőle" tér. Aztán a Rákosi-éra egyik lépéseként a Széll Kálmán-teret Moszkva-térnek nevezték és

évtizedeken át mindenki csak "Kalef"-ként emlegette (Széllkalef...), csak hogy ne kelljen Moszkva-teret mondani.

Miután egy másik miniszterelnök, Antall József hivatali idején a muszkák (a szovjet csapatok - a "Moszkva-tér" névadói) kivonultak, a "Kalef" elnevezés elkopott. Elkopott a kifejezés mögül a nemzedék is, amely használta.

Talán - ha a területi és fővárosi testületek támogatni fogják a II. kerületi Örmény Kisebbségi Önkormányzat javaslatát - ez a fontos belbudai tér Aradi Vértanúk Tere néven szerepel majd a térképeken és a tudatunkban, akkor nyugvópontra kerülhet a névcserék ügye is. A "Kalef" talán méltó, s politikai szelektől független nevet viselhet.)

December első napján, szerdán a budapesti IX. kerületi Örmény Kisebbségi Önkormányzat (a Budapesti Örmény Kisebbségi Önkormányzatok Társulásának tagja) rendezésében nyílt kiállítás a Ráday-utca 55. alatt.

A dr. Borszéki Béla vezette kerületi kisebbségi önkormányzat rendezvényén a *"Velünk élő kultúrák: Örmények"* című kiállítást a Ferencváros alpolgármestere, Fölk B. Zoltán úr nyitotta meg, az ő megtisztelő üdvözlő szavait követte dr. Issekutz Sarolta rövid, összefogott történeti visszapillantása. (Erre az egyik nem örmény származású - résztvevő a következő, egyszerű értékelést mondta: "Az a jó, hogy tökéletesen érthető, amit Issekutz Sarolta mond.")

A megnyitó műsor részeként Várady Mária színésznő örmény költők verseit adta elő: elhangzott *Avetik Iszahakjan, Szilva Kaputikjan, Szaghatel Harutjunjan* néhány költeménye (Lothár László, ill. Képes Géza fordításában), valamint *Hovhannesz Erzinkaci* néhány verse.

(Ezt a magyar fül számára szokatlan nevű költőt érdemes megjegyeznünk: 1230 és 1293 között élt, vagyis pontosan abban az időszakban, amikor az „ezeregytornyú Áni” városából több ezer örmény család az üldöztetések és katasztrófák hatására elmenekült, hogy aztán Európában (lengyel, moldvai - s végül erdélyi tájakon) otthont találjon a sokévszázados vándorlás után: őseink költője...Hovhatmesz Erzinkaci (neve igencsak emlékeztet egy mai, törökországi település nevére, amelyet Erzincannak írnak és er-zindzsán a kiejtése) egyik, rövid s Várady művésznő tapsot arató felolvasásában elhangzott versét lejegyeztük:

***Van ember, aki egymaga ezret ér
s van ezer más, aki egyet sem ér.
És az, aki egymaga ezret ér,
hülyék szemében garast sem ér.***

A megnyitó szép és hangulatos része volt *Fancsali János* és két gyermeke zenei hozzájárulása.

Hiába ismeri az ember felvételtől, rádióból, tévéből például *Hacsaturján* Kardtáncát, ezt a furcsa, sodró, keletiesen egzaltált zenét - akár a legremekebb nagyzenekar előadásában is - ha egy zongora-beállítású szintetizátor mellett egy fiatal fuvolaművész szólaltatja meg, tőlünk alig néhány méternyire, de odaadással... a zene ekkor kezd igazán élni. A IX. kerületiek estjének ezzel még korántsem volt vége, mert a résztvevőket dr. Keszy Harmath Péterné Enikő (Budaörsi Örmény Kisebbségi Önkormányzat képviselője) kivitelezésében az erdélyi örmény ízek bemutatója várta. Tucatnyi készítmény, bőséges mennyiségben. Készítője kedd reggeltől egyfolytában a szerda koraesti kínálaton dolgozott. Erről igazán nem lehet és nem szabad beszélni, írni. Kóstolni kell. (A kiváló háziasszony egyik, karácsonyra ajánlott receptjét közöljük "Majorsághús szilvával" cím alatt.) A kóstoló finom volt és bőséges. Egyáltalán nem "állófogadáson" éreztük magunkat, hanem amúgy otthonosan, erdélyien... miközben a kiállítás tablót böngésztük jóleső érzéssel.

Ez a jóleső érzés a konyha, és a szellemi éték következménye volt. Mert a kettő **együtt** jelenti

az életet.

November 24-i keltezéssel levelet kapott a szerkesztőség. A szerkesztő bánata, hogy a levél névtelen. Régi szabály ugyanis, hogy névtelen levéllel nem foglalkozunk. Mégis, ez két olyan kifogást említ, amelyet a szerkesztőnek akkor is korrigálnia kellene, ha senki sem hánytorgatja fel.

Az egyik: nem "das Wind" hanem "der Wind". (A novemberi számban közölt "Szélhordta november" c. publicisztikáról van szó.) A "Névtelennek" igaza van. Igen, az emlékezet mellett elő kellett volna vennem a szótárt is. Anonymus másik kifogása: a Kalasnyikov géppisztoly (AK 47-es) kalibere nem 9, hanem 7.62 mm, az AK 74-é pedig 5.45-ös. (Létezik persze 9 mm-es kaliber is, de nem az írásban emlegetett Kalasnyikové.) Volt még valami, amit Anonymus nem említ: a 21-ik oldalon a képaláírás hibája. Ott Illyefalvának kellett volna szerepelnie.

Az Olvasót megkövetem az oktan tévedésekért. A kritikus levélíró megjegyzéseit pedig - főként, mivel igaza van! – köszönöm.

Boldog karácsonyt és újévet, valamint a kedves Anonymustól (és mindentikől) önmagának tévedés esetén hasonló, jogos kritikát kíván – aláírva!

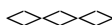
A célzott szerkesztő

A Budapest- II. kerületi Örmény Kisebbségi Önkormányzat az EÖGYKE útján komoly pénzügyi támogatásban részesítette a november 20-21-i szamosújvári konferenciát és az előző, 1997-es, budapesti konferencián elhangzott tanulmányok könyv alakban való megjelenését. (Képünkön a könyv címlapja - Holló Zoltán budapesti nyomdájában készült - lásd ezzel kapcsolatosan még szamosújvári beszámolóink vonatkozó részét is.) Ezen túlmenően hasonló, komoly pénzügyi támogatást biztosított a szamosújvári konferencia számára az EÖGYKE is, valamint lapunk kiadója, a BÖKÖT (Budapesti Örmény Kisebbségi Önkormányzatok Társulása).

SÖRÖRÁT! 2000. január 8-án, szombaton 16.00 órakor a Ferenczi István utcai Csendes Söröző (Budapest, V. kerület) ismét SÖRÖRÁT-találkozónak ad helyet. Novemberi, hosszú szünet után felújított találkozóink résztvevői bizonyíthatják: a kötetlen s jó ízlésű beszélgetés, bizony, megérte! Szeretettel várunk mindenkit, aki szánhat egy kevés időt az új év első napjaiban arra, hogy kacagjunk is, de akár komolyabbra is fordítsuk a szót. Tehát ismétlés 8-án, kétezer januárjában, a Csendesben!

Gudenus János József felhívása:

Az örmény eredetű magyar nemesi családok genealógiája című kötet reményeink szerint a 2000-ik, millenniumi évben jelenik meg.

Kérem a tisztelt olvasók segítségét, hogy a családok feldolgozásához leszármazási táblázatokat, gyászjelentéseket, anyakönyvi kivonatokat küldjenek.

A következő családok adatai kerülnek feldolgozásra:

Balta, Bocsánczy, Bogdánffy, Buzát, Capdebo (baraczházi), Csiky (erzsébetvárosi), Csomák, Czárán (seprősi), Dániel báró és nemes (szamosújvárnémeti), Gajzágó (apanagyfalusi), Gáspár, Gorove (gátanyai), Govrik (fegyverneki), Gyertyánffy (bobdai), Hankovics, Hollósi (gertyenyési), Issekutz (1758), Issekutz (marosvásárhelyi), Issekutz (1760), Jakabffy, Jeremiás, Kabdebo (talpasi), Kápri báró, Karátsonyi gróf és nemes (beodrai), Kiss báró és nemes (eleméri és ittebei), Korbuly (lompéti), Kövér (gyergyószentmiklósi), Kövér (rétháti), Kristóf alias Jakabfy, Lászlóffy, Lázár, Lengyel (ebesfalvi), Lukács báró és nemes (erzsébetvárosi), Markovits (kisterpesti, spizzai grófi, Mártonffy, Novák (szentmiklósi), Pap

báró, Pap-Gergely, Pátrubán, Pattantyús-Ábrahám (danczkai), Pászákász, Petraskó, Placsintár, Ráztz, Simay, Szarukán, Szentpétery, Terdik, Török, Verzár (szombatsági), Vikol, Zakariás.

Cím: Gudenus János József, 1211 Budapest-Csepel,
Kiss János altb.u.61. fszt. I. ajtó

(A levél, amelyet alább közlünk, váratott ugyan magára, de aktualitásából semmit sem veszített)

Tisztelt Szerkesztőség!

Olvastam az 1998. évi decemberi füzetükben báró Dániel Ernő életrajzát.

Ezzel kapcsolatban szeretném megjegyezni, hogy báró Dániel Ernő tudomásom szerint nem unokaöccse, hanem unokája volt Kiss Ernő aradi vértanú tábornoknak. Dániel Ernő apja, Dániel János, Torontál vármegye alispánja, édesanyja pedig Kiss Ernő leánya volt.

Ezt én szamosújvárnémeti Dániel rokonaimtól tudom, akik elmondták azt is, hogy Dániel Ernő édesanyja Kiss Ernő halálos ítéletének kihirdetése után, ennek a lesújtó hírnek a súlya alatt, tudva, hogy apját másnap reggel ki fogják végezni, egyetlen éjszakán, fiatalon megöszült.

Végül megjegyzem, hogy az én rokonaim következetesen ékezet nélkül írták nevüket (Daniel).

Valószínűleg Dániel Ernő nevét is így kell írni.

Üdvözlettel:

dr. Viczián István
1026 Budapest, Hidász u. 7.

A **Fővárosi Örmény Klub** szokásos - és egyúttal 1999-ben utolsó - találkozója december 16-án csütörtökön lesz a Magyarok Házában. Ekkor kerül átadásra a Szongott Kristóf díj is.

Szokásosan várunk minden érdeklődőt karácsonyi vásárral egybekötött klubtalálkozón.

Nálunk csak könyv, zenés kazetta, CD kapható. No, meg jó szó.

Az EÖGYKE székhelyén (Budapest I. Donáti u. 7/a) alatt megvásárolható Avedik Lukács Erzsébetváros monográfiája c. műve (1896, Szamosújvár) fénymásolt kivitelben, 2 ezer Ft-ért. Ugyanitt kapható a Szongott-sorozat (Szamosújvár monográfiája) hasonlóan fénymásolt kivitelű, utolsó kötete, A magyar- örmény metropolisz (1901, Szamosújvár) 1.500 forintos áron.

Egy idézet decemberre:

„És monda az angyal nékik: Ne féljeteK, mert imé hirdeteK nékteK nagy örömet, mely az egész népnek öröme léssen: Mert született nékteK ma a Megtartó, ki az Úr Krisztus, a Dávid Városában. Ez pedig nékteK a jele: találtok egy kis gyermeket bepólyálva fekiüdni a jászolban.” (Lukács 2, 10-12, Károli Gáspár fordítása)

Karácsonyra készülve...

Majorsághús szilvával

(A receptet lapunk dr. Keszy Harmath Péterné Enikőtől kapta)

Hozzávalók: 1 szárnyas (ez lehet csirke, ruca), 10 dkg vaj, 45-50 szem aszaltszilva, 1 fej